

misschien zal ik dat ook nog eens weggooien, want het heeft ten slotte ook geen waarde voor mij. Misschien word ik nog eens boeddhistisch monnik voor een poos, ik voel het al aankomen. Misschien geef ik eens alles wat ik verdiend heb weg en word landlooper zonder een cent op zak. Ik zeg u dat ik naar mijn zin, naar mijn gril leef. Ik ben een dier, zeg ik u en weet een wolf hoe hij morgen aan den kost zal komen, weet een trekvogel waar hij morgen zal zijn? Zij leven. Zij leven met hoogste rendement. Jongen, Bernard, Monseigneur, ge leeft. En dan wordt ge in den grond gestopt. Meer is er niet. Denkt ge dat ik mij op de wereld heb laten schoppen om iets te doen dat ik niet doen wil? Dat kind van Irreke, mijn zoon dus of dochter, ik heb het niet gewild, zij wel. Wat kan ik er aan doen? Moet ik het beklagen of niet? Is leven beter dan niet leven? Wat zegt de heilige Antonius van Aquino? Wat zegt Peter de Groote van Padua? De heilige Henricus van het Comptoir enzoovoorts, vindt het leven plezierig, maar mocht hij een kind verwekken omdat hij toevallig optimist is, mocht hij zijn meening zoo opdringen? Immers, leert ons niet de heilige Marcellus Emants, dat men optimist is als de levensdrang het wint op het verstand en pessimist als het verstand, hoe zwak ook, het wint op den levensdrang? Optimist, zal mijn kind mij danken, pessimist mij vervloeken als een egoïste stommerik. Volgens denzelfden kerkleeraar zal eenmaal het verstand der menschheid bovenliggen. Dan zal het vaderschap, matrimoniaal of extram matrimoniaal, beschouwd worden als een misdaad, een schande. Denken wij ook, eerwaarde vader, aan hetgeen de groote kerkleeraar Mauritius Barresius, vulgo Maurice Barrès, ons leert: „La vie n'a pas de sens. Je crois même que chaque jour elle devient de plus en plus absurde.” Juist daarom vind ik het heerlijk. Maar zal die kleine aap mijne opinie deelen? Wel is waar moet hij er eerst zijn om een opinie te kunnen hebben. Waaruit blijkt dat het leven ingewikkeld is. En daarom, luister Monseigneur, ik zal voor dat kind zorgen omdat ik dat nu eenmaal wil doen. Ik geloof zelfs dat ik het rijk zal maken. Zeg, ik heb vandaag een logeman afgezet, voor veel hoor. Mag dat? Is dat niet een klein beetje minder kwaad dan een christen op stoopen te trekken? Ik moet u zeggen, met christenen gaat het gemakkelijker, die zijn naïever. Of vermindert dat de verdiensten niet? Jongen, ik ben blij dat ge hier benoemd zijt. Wordt dit uw kamer? Weet ge hoe ge daar zit, Bernard? Als een stier die elk oogenblik kan opspringen en mij op zijn horens scheppen. We zullen om de veertien dagen een avond samen komen. Gij bekeert mij en ik plaag u.”

Bernard zegt met stille, diepe stem: „Zoudt ge morgen uw moeder niet gaan bezoeken, verachtelijke vent dat ge daar staat.”

Henriken heeft dat onderwerp ontweken. De beroerte is wel in verband met Irreke genoemd. Dat heeft hem even verwonderd, maar hij heeft naar dat verband niet nader gevraagd. Luchtig tracht hij Bernard te kalmeeren en wordt weer hartelijk. De stilte van den nacht dringt in de kamer, er vallen